

**חוברת קורסים לשנת הלימודים תשע"ט הפתוחים
לכלל הסטודנטים באוניברסיטה
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

**ספטמבר 2018
סמסטר א'**

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
ספרות עברית 122-1-0786	מאלתרמן עד ברי סחרוף : גיבורי התרבות חוזרים	ד"ר גידי נבו	א'	ב'	18:00-20:00
לשון עברית 123-1-0018	עברית תקנית הלכה למעשה	ד"ר אסנת דמרי	א'	ב'	12:00-14:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0059	יהודים באוקיינוס ההודי בראשית העת החדשה מרחב משותף, הגירה והמשכיות	ד"ר מנשה ענזי	א'	ד'	14:00-16:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0087	מבוא לספרות בית שני, המשנה והתלמוד (ס)	ד"ר חנן גפני	א'	ב'	12:00-14:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0219	בין ירושלים לתל אביב : שורשיה הרעיוניים והארגוניים של החברה החרדית בארץ ישראל	ד"ר עדה גבל	א'	ב'	10:00-12:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0277	המזרח וקולוניאליזם : יהודים בארצות האסלאם (ס)	ד"ר מנשה ענזי	א'	ד'	10:00-12:00

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0443	חיי נשים בקהילות אשכנזיות בימי הביניים ובעת החדשה המוקדמת	פרופ' טד פראם	א'	ה'	10:00-12:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-1151	תולדות עם ישראל בימי הביניים משנת 600 עד 1100	ד"ר אפרים שהם-שטיינר	א'	ג'	14:00-16:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-1865	התלמוד בפרספקטיבה היסטורית	ד"ר חנן גפני	א'	ב'	12:00-14:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-1921	תולדות עם ישראל בימי בית שני	פרופ' כנה ורמן	א'	ג'	10:00-12:00
היסטוריה של עם ישראל 125-1-3161	תולדות עם ישראל בראשית העת החדשה	פרופ' אמנון רז-קרקוצקין	א'	א'	12:00-14:00
מחשבת ישראל 126-1-0059	פירוש רמב"ן לתורה- פשט וסוד	פרופ' עודד ישראלי	א'	ב'	16:00-18:00
מחשבת ישראל 126-1-0088	גיבורי המקרא בעיני חז"ל: קריאה במדרשי האגדה	ד"ר עדיאל קדרי	א'	ד'	14:00-16:00

סמסטר א

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18:00-20:00	ג'	א'	ד"ר מיכל בר-אשר סיגל	המדרש התנאי האבוד : המכילתא לדברים	מחשבת ישראל 126-1-0135
16:00-18:00	א'	א'	ד"ר ענת נבות	'עגלה מלאה ועגלה ריקה'- השיח הערכי וההלכתי ביחס לחילוניים	מחשבת ישראל 126-1-0239
08:00-10:00	ג'	א'	פרופ' רמי ריינר	ספרות ההלכה הבתר תלמודית	מחשבת ישראל 126-1-0249
14:00-16:00	ב'	א'	פרופ' עודד ישראלי	הקבלה בהגות היהודית מודרנית	מחשבת ישראל 126-1-0259
12:00-14:00	ג'	א'	ד"ר יהודית וייס	מערכת הספירות הקבלית בימה"ב בהקשרה הנוצרי	מחשבת ישראל 126-1-0269
16:00-18:00	ד'	א'	פרופ' יובל הררי	הכישוף היהודי והפולמוס נגדו	מחשבת ישראל 126-1-0279
16:00-18:00	ג'	א'	פרופ' רמי ריינר	מבוא למחשבת חז"ל וספרותה : התנאית	מחשבת ישראל 126-1-1011

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14: 00-16: 00	א'	א'	ד"ר שלום צדיק	מבוא לפילוסופיה יהודית של ימי הביניים	מחשבת ישראל 126-1-1051
12: 00-14: 00	ב'	א'	ד"ר ניחם רוס	מבוא לפילוסופיה יהודית מודרנית בין המאות 17-19 (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1141
10: 00-12: 00	ד'	א'	פרופ' בועז הוס	תולדות הקבלה – מראשיתה ועד ימינו	מחשבת ישראל 126-1-1261
10: 00-12: 00	ג'	א'	פרופ' אורי ארליך	תלמוד למתחילים : מבואות וסוגיות שונות	מחשבת ישראל 126-1-3271
14: 00-16: 00	א'	א'	ד"ר שרה אופנברג	מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית	אמנויות 134-1-0064
12: 00-14: 00	א'	א'	ד"ר שרה אופנברג	מקורות מיתולוגיים לתולדות האמנות	אמנויות 134-1-0230

סמסטר א

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ב'	א'	פרופ' גדעון כ"ץ	ישעיהו ליבוביץ'	המחלקה למדינת ישראל 167-1-0039
12:00-14:00	ה'	א'	ד"ר אמיר הגלילי	הכפר הערבי בא"י עבר וזיכרון	המחלקה למדינת ישראל 167-1-0289
16:00-18:00	ב'	א'	ד"ר אופיר עבו	תנועות חברתיות ומחאה פוליטית	המחלקה למדינת ישראל 167-1-0299
14:00-16:00	ב'	א'	פרופ' נידאא חורי	שיר חרב - שירת חרפה	החטיבה לסכסוכים ומשא ומתן 172-1-0047
12:00-14:00	ג'	א'	פרופ' נידאא חורי	ספרות פוליטית בישראל: מערבית לעברית	החטיבה לסכסוכים ומשא ומתן 172-1-0145

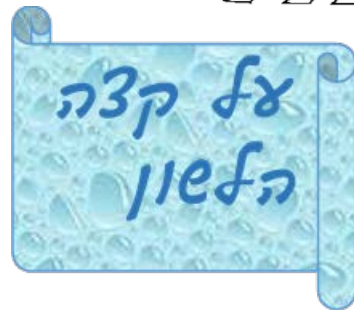
שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18:00-20:00	ב'	א'	ד"ר גידי נבו	מאלתרמן עד ברי סחרוף : גיבורי התרבות חוזרים	המחלקה לספרות עברית 122-1-0786

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס היא לפרוש קשת רחבה של יוצרים ויצירות מתחום הספרות, המוסיקה והקולנוע של מדינת ישראל. כל זאת על מנת לחשוף ולחקור את המפה העשירה והמגוונת של התרבות הישראלית - אחת היצירות המובהקות של הפרויקט הציוני.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
המחלקה ללשון העברית 123-1-0018	עברית תקנית הלכה למעשה	ד"ר אסנת דמרי	א'	ב'	12:00-14:00

תיאור קצר של הקורס

הקורס משמש מבוא ללשון העברית, לדקדוקה ולעושרה התרבותי. מטרת השיעור היא שיפור כושר הביטוי בעל פה בעברית, בשימת דגש על טעויות הגייה, תחביר וסגנון.

אם תהיתם אי פעם.... אם שאלתן את עצמכן....

צומת – זכר או נקבה? ומה ההגייה הנכונה – **מְקַרֵּר** או **מִקְרֵר**? מדוע יש לומר **הַכְּתִים** אבל **הַחֲתִים**? מדוע **גרביים** לא יהיו לעולם מסריחות בעברית? ומדוע **בשתיים דובים** אין טעות? האם **מילה בסלע** שווה משהו? וכמה יו"דים יש במילה **מצוייין**???

לא יודעים את התשובות? – הירשמו לקורס!

דרישות הקורס: נוכחות חובה.

מבנה הציון: 70 אחוז ציון מבחן; 30 אחוז ממוצע של שלושה מבדקים קצרים.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0059	יהודים באוקיינוס ההודי בראשית העת החדשה מרחב משותף, הגירה והמשכיות	ד"ר מנשה ענזי	א'	ד'	14: 00-16: 00

תיאור קצר של הקורס

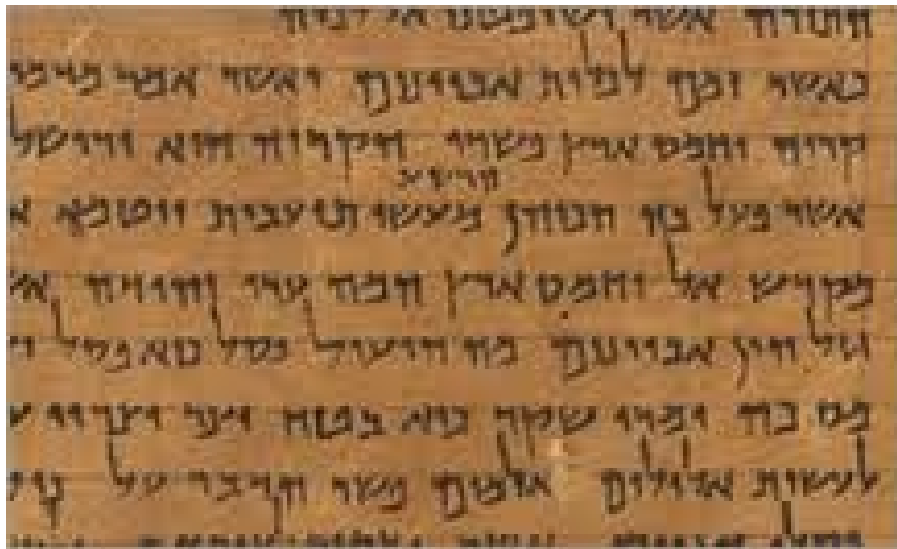
הקורס יעסוק בגיבוש מחדש של הקהילות היהודיות לאורך חופי האוקיינוס הבראשית העת החדשה.

זוהי הזדמנות לבחון את הקהילות היהודיות בהודו, בעיראק ובתימן מתוך מסגרת מרחבית חדשה ואת הקשרים שבין הקהילות הללו.

בקורס נברר האם ובאיזו מידה קהילות אלו הן קהילות חדשות המבוססות על מהגרים אשר הקימו דיאספורה או שהן המשך של הקהילות המקומיות והוותיקות

מילות מפתח : הודו, תימן, עיראק, האוקיינוס ההודי, דיאספורה

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0087	מבוא לספרות בית שני, המשנה והתלמוד (ס)	ד"ר חנן גפני	א'	ב'	12:00-14:00

תיאור קצר של הקורס

בקורס מבוא זה התלמידים יתנסו בקריאה ופרשנות של המקורות הספרותיים של תקופת הבית השני, המשנה והתלמוד. התלמידים יכירו את סגנון כל אחד מן החיבורים, את ההקשר שבו הם נוצרו ומהי תרומתו להכרת תולדות התקופה. הם יתנסו בפירוש וניתוח משווה של החיבורים. הקורס ינחה את התלמודים להשתמש בכלי חיפוש, מבואות מהדורות ופירושים כדי לנצל את המקורות העומדים לרשותנו.

מספר קבוצות של מקורות יידונו בקורס ובהם: ספרות היסטוריוגרפית, פילון, מקרא משוכתב, ספרות קומראן, משנה ותוספתא, מדרשי הלכה ואגדה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-0219	בין ירושלים לתל אביב: שורשיה הרעיוניים והארגוניים של החברה החרדית בארץ ישראל	ד"ר עדה גבל	א'	ב'	10:00-12:00

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בתהליכים שעברה החברה החרדית בארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי.

ראשית ימי הישוב הציוני בארץ ישראל הן השנים בהן, במידה רבה, התעצבה דמותה של החברה הישראלית כפי שאנו מכירים אותה בעשורים הראשונים של מדינת ישראל. בקורס נבקש להעמיק במתחים ובתהליכים שליוו את התעצבותה של החברה החרדית בין הכוחות הבדלניים הקיצוניים בירושלים ובין כוחות נגד, שפעלו בקרב הישוב הציוני וביקשו למצוא את מקומם כחרדים בתוך ההתחדשות היהודית שעברה על ארץ ישראל. המתח שבין בדלנות למעורבות יבחן בקונטקסט ההיסטורי תוך התבוננות כפולה: בחברה החרדית מחד ובמנהיגיה מאידך.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10: 00-12: 00	ד'	א'	ד"ר מנשה ענזי	המזרח וקולוניאליזם : יהודים בארצות האסלאם (ס)	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0277

תיאור קצר של הקורס

בקורס נכיר את חיי היהודים בתקופה המודרנית בארצות האסלאם. נדון במקום היהודים על פי החוק המוסלמי (השריעה), ובשינויים שבאו בעקבות חדירת מעצמות המערב, בעיקר צרפת ואנגליה. נשאל על השותפות בין יהודים לקולוניאליסטים ועל מקום היהודים בתהליך הדה-קולוניאליזם המקומי. מתוך המושגים שילמדו בקורס ניטיב להבין אף את חיי המזרחים בישראל.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ה'	א'	פרופ' טד פראם	חיי נשים בקהילות אשכנזיות בימי הביניים ובעת החדשה המוקדמת	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0443

תיאור קצר של הקורס

הקורס ייתן סקירה של חיי נשים בקהילות אשכנזיות. בין היתר נעמוד על חיי דת, כלכלה ומעמד הנשים בתוך החברה היהודית תוך כדי השוואה לחברה הנוצרית שבה היהודים חיו. יש קריאה באנגלית.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ג'	א'	ד"ר אפרים שהם-שטיינר	תולדות עם ישראל בימי הביניים משנת 600 עד 1100	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1151

Samuel Anoints David, detail of the Dura Europos Synagogue, c 245-256

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור את הנושאים והזירות המרכזיות בתולדות עם ישראל בחלקם הראשון של ימי הביניים בין עליית האסלאם לסיומה של המאה ה-11.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-1865	התלמוד בפרספקטיבה היסטורית	ד"ר חנן גפני	א'	ב'	12:00-14:00

תיאור קצר של הקורס

למרות מוצאם האלוקי של ספרי המקרא, זכתה דווקא הספרות הרבנית, ובראשה התלמוד הבבלי, למעמד הבכורה בחברה היהודית לדורותיה. בקורס זה נתחקה אחר קורותיו וגלגוליו ההיסטוריים של התלמוד בימי הביניים ובעת החדשה. במסגרת זו נדון, בין היתר, בדרכי מסירתו והפצתו של התלמוד מעת שנחתם, במגוון הגישות הפרשניות שהוצעו לו, בתפקידו המכריע בעיצוב ההלכה היהודית, באתגר שהציבו אגדות התלמוד, ובמעמדו הדומיננטי במערכת החינוך היהודית.

מילות מפתח : תלמוד, פרשנות, הלכה, אגדה, חינוך יהודי.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א'	פרופ' כנה ורמן	תולדות עם ישראל בימי בית שני	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1921

תיאור קצר של הקורס

הקורס עוסק בתולדותיהם של היהודים מהכרזתו של כורש בשנת 538 לפני הספירה ועד לחורבן בית המקדש ע"י הרומאים בשנת 70 לספירה, מבחינה רוחנית, חברתית, כלכלית ופוליטית. ההדרכות עוסקות בביבליוגרפיה המודרנית.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
היסטוריה של עם ישראל 125-1-3161	תולדות עם ישראל בראשית העת החדשה	פרופ' אמנון רז-קרקוצקין	א'	א'	12:00-14:00

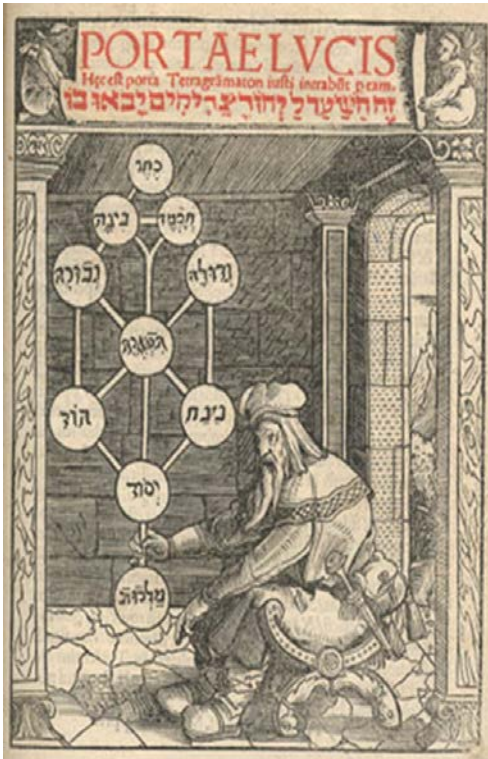
תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בבחינת ההיבטים השונים של תולדות היהודים במאות 10-17. במסגרת הקורס נדון בתופעות כגון החסידות, הנאורות, האורתודוקסיה, הרפורמה, ההגירה, האנטישמיות המודרנית והשואה, הרעיון הציוני, הזרמים השונים בתנועה הציונית, מתנגדי הציונות, ארץ ישראל ותושביה במאתיים השנים האחרונות.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0059	פירוש רמב"ן לתורה- פשט וסוד	פרופ' עודד ישראלי	א'	ב'	16: 00-18: 00

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה נעסוק בחיבורו הגדול של רמב"ן 'פירוש התורה' ונבחן את האופן שבו שילב רמב"ן בחיבורו זה פירוש על דרך הפשט עם פרשנות קבלית ? 'על דרך האמת'. במהלך הקורס נבחן את קורפוס המסורות הקבליות הכלולות בתוך פירושו של הרמב"ן לתורה. ננסה לאפיין את המסורות הללו, ולבחון את טיבן, את מקורותיהן ואת מעמדן בתוך הפירוש לתורה. תוך השוואה למסורות הפרשניות בנות הזמן והמקום ? בקטלוגיה ובקסטיליה - נעמוד על דרכי הייחודית של רמב"ן כפרשן קבלי, ונלמד להבחין בין יסודות מסורתיים לביטויים יצירתיים בפירושו הקבליים של רמב"ן. במהלך הקורס יתורגלו גם טכניקות לפיענוח של 'סודות רמב"ן' תוך שימוש מושכל בחיבורי הסופרקומנטרים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14: 00-16: 00	ד'	א'	ד"ר עדיאל קדרי	גיבורי המקרא בעיני חז"ל: קריאה במדרשי האגדה	מחשבת ישראל 126-1-0088

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק במדרשי אגדה הקוראים מחדש את סיפורי המקרא ומעצבים מחדש את דמויותיהם של גיבורי המקרא. במהלך הקורס נדון בתפיסות העולם של בעלי האגדה, בהיבטים פרשניים ובעיצוב הספרותי של סיפורי האגדה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0135	המדרש התנאי האבוד : המכילתא לדברים	ד"ר מיכל בר-אשר סיגל	א'	ג'	18:00-20:00

תיאור קצר של הקורס

מכילתא לדברים היא ממדרשי ההלכה התנאיים שאבדו ולא הגיעו כספרים לידינו, ועל קיומם אנחנו יודעים דרך ציטוטים משניים וקטעי גניזה בודדים. שיחזור המדרש שהחל כבר במאה שעברה, הוא מלאכת בילוש מרתקת, שבסופה מדרש המכיל דרשות תנאיות על פסוקי ספר דברים. הקורס יציג את המתודות השונות הנדרשות למלאכת שיחזור זו, ויציע היכרות טקסטואלית עם המדרש, וייחודו. כך נלמד, בין השאר, על עריכת הקטעים בימי הביניים בתימן, וכיצד למפות קטעים מאוחרים ה"מתחזים" למדרש התנאי. לאחר שנבסס את תוכן הטקסט נחשוף את תרומתם הייחודית של קטעי המדרש החדשים להבנת הלכות ופרשנויות של פסוקים מבית המדרש של דבי ר' ישמעאל, ונבחן את ייחודם ביחס לדרשות מבתי מדרש אחרים.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0239	'עגלה מלאה ועגלה ריקה' – השיח הערכי וההלכתי ביחס לחילוניים	ד"ר ענת נבות	א'	א'	16:00-18:00

תיאור קצר של הקורס

כיצד יחיו יהודים- אדוקים וחופשים בשלום בארץ הזאת? שאל רה"מ דוד בן- גוריון את החזון אי"ש. הציבור הישראלי בכללו זוכר את הפגישה בין שני האישים (1952) בזכות תשובתו של הרב החרדי על משל 'שתי העגלות', משל שנהפך ברבות הימים סמל לדימוי החילוני בעיני הדתיים.

בקורס זה נבחן לעומק את הדימויים הללו של היהודי החילוני ואת העימות והשיח בין דתיים לחילוניים בתרבות ובחברה הישראלית מתחילת המאה העשרים ועד ימינו. נפגוש בתפיסות מרכזיות של רבנים אורתודוקסיים שונים (החזון אי"ש, קוק, עוזיאל, הרצוג, סולוביצ'יק) ושל אנשי רוח חילוניים המבקרים בחריפות את החברה הדתית-הישראלית על גווניה (ס. יזהר, עמוס עוז, א.ב. יהושע, ספי רכלבסקי, אלי בן גל).

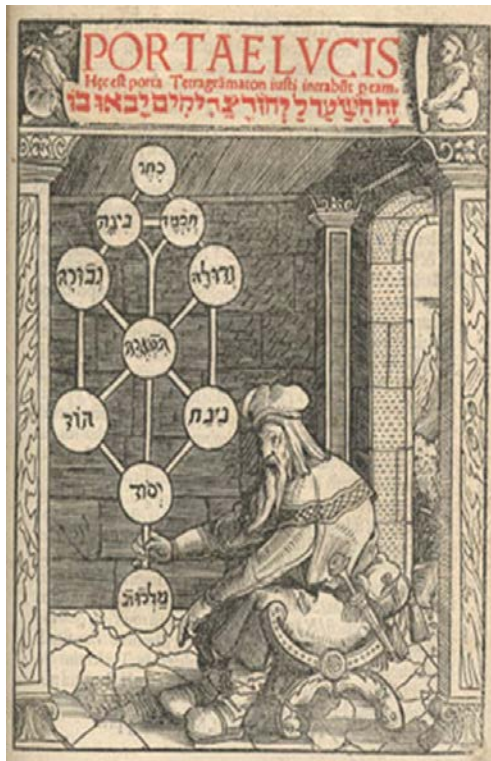
מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0249	ספרות ההלכה הבתר תלמודית	פרופ' רמי ריינר	א'	ג'	08:00-10:00

תיאור קצר של הקורס

עם תום התקופה התלמודית השתררה שתיקה כמעט מוחלטת בשדה היצירה התלמודית. מאמצע המאה השמינית ואילך התעוררה בבל לחיים ספרותיים. תקופה זו, המכונה 'תקופת הגאונים יחד עם תחילת 'תקופת הראשונים', תעמוד במרכזו של קורס זה שבו נכיר את היצירות החשובות שנוצרו בבבל, באירופה ובצפון אפריקה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0259	הקבלה בהגות היהודית מודרנית	פרופ' עודד ישראלי	א'	ב'	14:00-16:00

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה נסקור את תולדות תורת הסוד העברית והקבלה, על השלבים השונים של התפתחותה, החל בתורות איזוטריות קדם קבליות, דרך הופעתה ההיסטורית של הקבלה בימי הביניים, התקבלותה והתעצמותה במהלך מאות השנים הבאות, ועד למקומה בתרבות המודרנית. נכיר את תורות הסוד העבריות העתיקות ונכיר את מושגי היסוד של הקבלה ואת העקרונות התיאולוגיים והאידיאולוגיים שעליהם היא מבוססת, ונעמוד על שאלות יסוד בתולדותיה. כל זאת תוך עיון במבחר מן המקורות הספרותיים שלה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-0269	מערכת הספירות הקבלית בימה"ב בהקשרה הנוצרי	ד"ר יהודית וייס	א'	ג'	12:00-14:00

תיאור קצר של הקורס

ספרות הקבלה היהודית מוכרת לנו לראשונה מן השליש הראשון של המאה ה-13 בדרום צרפת, ובהמשך המאה ה-13-14 הכתיבה בנושאים קבליים מתפשטת מאד לחלקים נוספים באירופה? בעיקר איבריה ואיטליה. הופעת הקבלה במאה ה-13 עוררה בקרב חוקרים שאלות רבות, שרובן טרם זכו למענה מלא, ובהן מדוע מופיע הקבלה בדיוק במאה ה-13, והאם המסורות הקבליות התקיימו באופן כלשהו עוד קודם לכן? בעשורים האחרונים נכתבו מחקרים חשובים על האופן בו התפתחו המסורות הקבליות בימי הביניים מתוך מסורות רבניות ואחרות מוקדמות יותר.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ד'	א'	פרופ' יובל הררי	הכישוף היהודי והפולמוס נגדו	מחשבת ישראל 126-1-0279

תיאור קצר של הקורס

לקורס שני מוקדים: המאגיה היהודית ושיח המאגיה ביהדות. מצד אחד תידון לעומקה תרבות הכישוף היהודית ויידונו העקרונות, הפעולות והמטרות המאגיות, שאחריהם ניתן להתחקות על סמך הממצאים המאגיים עצמם? חפצים וספרי כשפים יהודיים. מצד אחר יידונו מקורות יהודיים שאינם מאגיים המתייחסים לתופעה תרבותית זו, ויידונו סיבות אפשריות לעוינותם כלפיה. דבר זה ייעשה במסגרת דיון שיטתי בשאלת היחסים בין כישוף ודת.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-1011	מבוא למחשבת חז"ל וספרותה : התנאים	פרופ' רמי ריינר	א'	ג'	16:00-18:00

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס היא להכיר לתלמידים את היצירות הספרותיות הבולטות שהותירה התקופה התנאית לדורות שאחריה: המשנה, התוספתא, מדרשי ההלכה והאגדה. לצד העיון הספרותי יודגשו קווים מרכזיים של התקופה שראשיתה בשלהי הבית השני, המשכה בתקופה שבין החורבן ומרד בר כוכבא וסיומה בראשית המאה השלישית כאשר לאורך תקופה זו קיימות קבוצות יהודיות נוספות (איסיים, יהדות הלניסטית) ובאה לעולם גם הנצרות ההופכת במהלך התקופה לדת בעלת השפעה עצומה במרחב ההתהוות של ספרות חז"ל הקלאסית.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14: 00-16: 00	א'	א'	ד"ר שלום צדיק	מבוא לפילוסופיה יהודית של ימי הביניים	מחשבת ישראל 126-1-1051

תיאור קצר של הקורס

בקורס אנו נלמד על השאלות המרכזיות ועל האישים המרכזים בפילוסופיה היהודית בימי הביניים. תחילה נראה הגדרות שונות של הדת ושל הפילוסופיה ונעמוד על היחסים האפשריים ביניהם. האם הדת והפילוסופיה מערכות משלימות או סותרות? מה מקור הסמכות של כל אחת מהם? מה טיבעו של המחויבות של הפילוסוף הדתי לשני המערכות השונות? לאחר מכן נדון בשורה של הוגים מרכזים ונסקור את עיקר מפעלם עם דגש על עמדתם בנוגע למתח הקיים בין הדת (היהודית) לבין הפילוסופיה. נעיין בשאלות כמו הבחירה החופשית, תוארי האל, מהות ההשגחה ובעיית צדיק ורע לו. מטרת הקורס היא לאפשר הכרה עם כלל הזרמים של הפילוסופיה היהודית ולעמוד על המחלוקות העיקריות ביניהם.

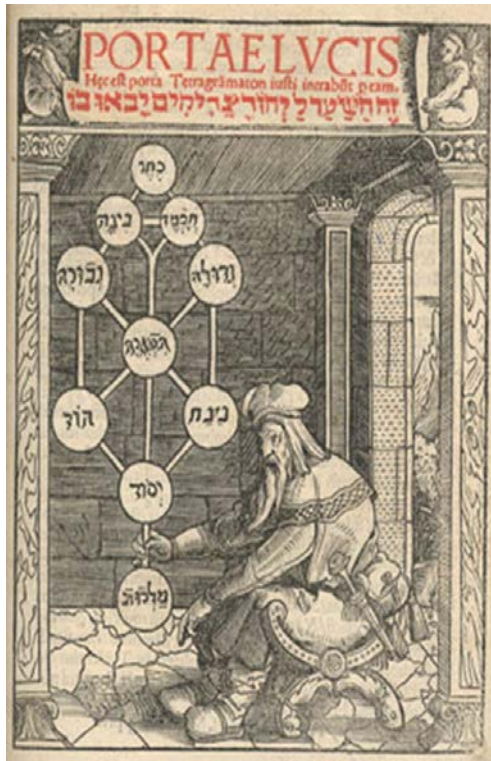
שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ב'	א'	ד"ר ניחם רוס	מבוא לפילוסופיה יהודית מודרנית בין המאות 17-19 (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1141

תיאור קצר של הקורס

קורס זה מכוון להציג מבוא והיכרות ראשונית עם שורה של הוגים וזרמים מרכזיים שהטביעו את חותמם המיוחד על השיח המחשבתי ביהדות המאות 17-19. כיצד השפיעו רוחות העת החדשה על תפיסת היהדות של הוגים יהודיים? אילו היבטים יהודיים נדרשו 'להתגונן' או 'להתעדכן' בעקבות שינויים במחשבה הפילוסופית החדשה או בטעמו התרבותי והחברתי של האדם המודרני?

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-1261	תולדות הקבלה – מראשיתה ועד ימינו	פרופ' בועז הוס	א'	ד'	10:00-12:00

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה נסקור את תולדות תורת הסוד העברית והקבלה, על השלבים השונים של התפתחותה, החל בתורות איזוטריות קדם קבליות, דרך הופעתה ההיסטורית של הקבלה בימי הביניים, התקבלותה והתעצמותה במהלך מאות השנים הבאות, ועד למקומה בתרבות המודרנית. נכיר את תורות הסוד העבריות העתיקות ונכיר את מושגי היסוד של הקבלה ואת העקרונות התיאולוגיים והאידיאולוגיים שעליהם היא מבוססת, ונעמוד על שאלות יסוד בתולדותיה. כל זאת תוך עיון במבחר מן המקורות הספרותיים שלה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
מחשבת ישראל 126-1-3271	תלמוד למתחילים : מבואות וסוגיות שונות	פרופ' אורי ארליך	א'	ג'	10:00-12:00

תיאור קצר של הקורס

הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.

ארכיטקטורה ראשי שנים הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.	הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.
הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.	הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
אמנויות 134-1-0064	מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית	ד"ר שרה אופנברג	א'	א'	14: 00-16: 00

מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית

134-1-0064

סמסטר א' יום ראשון 16: 00-14: 00
ד"ר שרה אופנברג

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור את תולדות האמנות החל מראשית היצירה האמנותית בתקופה הפרה-היסטורית, עבור לתרבויות המסופוטמית והפרעונית, וכלה באמנות היוונית והרומית. הסקירה תיערך באופן כרונולוגי תוך הדגשת היבטים נבחרים של התקופות השונות. יועלו נושאים דוגמת דת ואמונה, פולחן ומתחמי פולחן, ייצוגה של דמות האדם, אמנות קבורה ועוד. יושם דגש על אפיונים סגנוניים בולטים של התקופות השונות. מטרת הקורס להקנות יכולת התבוננות, ניתוח ושיוך סגנוני, וזיהוי כרונולוגי על-סמך מאפיינים ניכרים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	א'	א'	ד"ר שרה אופנברג	מקורות מיתולוגיים לתולדות האמנות	אמנויות 134-1-0230

מקורות מיתולוגיים לתולדות האמנות
134-1-0230

סמסטר א, יום ראשון 14:00-12:00
ד"ר שרה אופנברג

תיאור קצר של הקורס

בקורס נעסוק ביסודות המיתולוגיים באמנות. נכיר את המסורות המיתוגרפיות, המקורות הספרותיים, וכלי העזר הביבליוגרפים. נדון במגוון נושאים: מיתוס הבריאה ובריאת האדם, באלים האולימפיים כמו: זאוס, הרה, אפולו, אפרודיטה ובגיבורים המיתולוגיים. נבחן מבחר דוגמאות מהאמנות הקלאסית ומאמנות הרנסאנס.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
לימודי מדינת ישראל 167-1-0039	ישעיהו ליבוביץ'	פרופ' גדעון כ"ץ	א'	ב'	16:00-18:00

תיאור קצר של הקורס

במהלך הקורס נקרא טקסטים פילוסופיים שנכתבו בתחילת המאה העשרים בעברית, חלקם מקוריים וחלקם תרגומים, ונדון בסוגיות לשוניות, תרבותיות, היסטוריות ופילוסופיות.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
המחלקה למדינת ישראל 167-1-0289	הכפר הערבי בא"י עבר וזיכרון	ד"ר אמיר הגלילי	א'	ה'	12:00-14:00

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בהצגה ראשונית של תופעות שונות של התיישבות כפרית ערבית בהרי יהודה, משלהי התקופה העות'מאנית ועד לתום התקופה הבריטית. כמו כן, יועלו לדיון נושאים הקשורים להיסטוריה וזיכרון, כפי שאלו באים לידי ביטוי בשטח בהווה. בין הנושאים שיידונו בפגישות ויודגמו בשני ימי הסיור: מצב המחקר, בעלות על קרקעות, אוכלוסייה וחברה, מבנה הכפר הערבי, בניה כפרית, יחסי עיר-כפר, חקלאות כפרית, מים, פולחן ומקומות קדושים. יידונו גם שיטות מחקר גיאוגרפיות היסטוריות, ומקורות לחקר הכפר הערבי בעבר..

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
המחלקה למדינת ישראל 167-1-0299	תנועות חברתיות ומחאה פוליטית	ד"ר אופיר עבו	א'	ב'	16:00-18:00

תיאור קצר של הקורס

מחאה היא אחת מאבני היסוד המרכזיות שעליהן מושתתת הדמוקרטיה. מחאה היא המימוש המעשי של הזכות לחופש הביטוי, חופש ההתאגדות, חופש התנועה ועוד. מחאה היא גם ביטוי לחוסנה של החברה האזרחית, שהיא מרכיב חשוב בכל מדינה מודרנית. בפתיחת הקורס נגדיר את המושגים "מחאה" ו"תנועות חברתיות" ונציג את הגישות שבעזרתן ניתן להבין את ההתפתחות והשקיעה של תנועות חברתיות. בעזרת הכלים התיאורטיים והמתודולוגיים שנרכוש, ננתח את המחאה החברתית והפוליטית בישראל. כמו כן, נעמיק במאפיינים של התארגנויות המחאה בישראל תוך השוואה בין הארגונים והגופים החוץ-פרלמנטריים השונים בישראל בעבר ובהווה.

מחלקה ומספר הקורס	שם הקורס	מרצה	סמס'	יום	שעה
החטיבה לסכסוכים ומשא ומתן 172-1-0047	שיר חרב - שירת חרפה	פרופ' נידאא חורי	א'	ב'	14:00-16:00

תיאור קצר של הקורס

במהלך הסמסטר נלמד את הקונפליקט דרך יצירות ספרות ישראלית ופלסטינית. נעסוק בניתוח מקורות ההשפעה ומקורות הסמכות. נברר מושגים של: דת, היסטוריה, שלטון או ריבונות. בנוסף נלמד את הקפלות, הדילמה והטכניקה, של נשים בשאלה ופמיניזם במאבק. נבחן שלושה מודלים לניתוח יצירה וחברה:

- (א) התפתחות היצירה (יצר-יוצר-יצירה)
- (ב) החטא ועונשו (האסור, הקדוש/אחרים והבושה)
- (ג) תפיסת המאבק על בסיס המקום או על בסיס הזמן, תפיסה של זכות, צורך, צדק, או הכרח?

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ג'	א'	פרופ' נידאא חורי	ספרות פוליטית בישראל: מערבית לעברית	החטיבה לסכסוכים ומשא ומתן 172-1-0145

תיאור קצר של הקורס

במהלך הקורס נלמד מאפייני ספרות ערבית, המתורגמת לעברית מאז קום המדינה ועד היום. ננתח טקסטים ושירה ע"י מתן כלים להעמקת רמת ההבנה בהקשר החברתי, התרבותי והפוליטי. ננסה לבחון עד כמה יצירות ספרות משפיעות או מושפעות מהחברה בה הן נוצרות. נבחן את התמונה המשתקפת של הדמות הערבית והיהודית בצל המאבק. נלמד את המסרים והקו המנחה של עיקרון הבחירה לתרגום בהקשר ליוצר ולתוכן.